

Ризик-менеджери визначають їхню соціальну значимість і здатність впливу при ідентифікації і вимірюванні впливу. Після цього вони розглядають різні методи для обмеження або запобігання ризиків, а потім вибирають кращий з них, який більше орієнтований на цілі компанії і враховує наявні у неї ресурси належним чином. Після того, як метод обраний і реалізований, його необхідно контролювати, щоб гарантувати, що він принесе бажані результати.

З метою ефективного ризик-менеджменту підприємству необхідна система управління інтегральним ризиком, яка полягає в комплексному підході до оцінки максимального числа факторів ризику діяльності підприємства, що здійснюється в умовах динамічного економічного середовища. Розробка комплексу заходів захисту від ризиків та загроз є обов'язковою умовою функціонування підприємства у сьогоденні.

Список використаної літератури:

1. Knowledge-Based Risk Management framework for Information Technology. Project Samer Alhawaria, Louay Karadshehb, Amine Nehari Taletc, Ebrahim Mansoura. International Journal of Information Management 32 (2012) 50– 65.
2. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : [монографія] / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич, В.В. Каркавчук ; за ред. Т.Г. Васильціва. - Львів : Видавництво, 2012. - 386 с.
3. Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : [навч. посіб.] / О.М. Марченко, І.П. Мойсеєнко. - Львів, 2011. - 380 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Мізік Ю. І., канд. екон. наук, Леонова Ю. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Поліграфічна промисловість є частиною галузевого комплексу друку, в який включається видавнича справа та книжкова торгівля. Від стану цього комплексу залежить випуск друкованих видань та іншої інформаційної продукції, яка є необхідною для різноманітних галузей діяльності суспільства має стратегічне значення, адже є основою культури, освіти та накопичення знань.

Поліграфічне підприємство є учасником ринку поліграфічних робіт, які виконуються для різноманітних замовників, зокрема, для видавництв та видавничих організацій. Ринок поліграфії поєднує багатьох учасників між собою у досить тісному взаємозв'язку та має свої особливості, що відрізняє його від інших. Видавничо-поліграфічна справа вимагає врахування багатьох аспектів: пошук поліграфічної бази, підготовку видань до друку, виконання поліграфічних робіт на відповідному обладнанні та безпосередню реалізацію готових тиражів через оптові та роздрібні торгові мережі. У складі даного ринку можна виділити два рівні: зовнішній – такий, що безпосередньо виходить на споживача друкованої продукції видавництв (читача), та внутрішній –

поліграфічний, що обслуговує потреби видавництв[1].

До характерних особливостей ринку поліграфічних робіт можна також віднести те, що він має попит як всередині галузі друку (видавництвами та видавничими організаціями), так і зовні – друкована продукція промислового значення (етикетки, буклети, бірки) юридичним особам та продукцію особистого вжитку (візитівки тощо).

Далі слід звернути увагу на особливості конкретно поліграфічних робіт, виконуваних підприємствами даної галузі. Поліграфічні роботи з виготовлення окремих видань чи пакування можуть бути як однаковими (як додрукарські процеси, безпосередньо друк), так і значно диференційованими (палітурно-брошуровочні процеси, оздоблювальні). Додрукарські – направлені на виготовлення друкарських форм, оригінал-макетів, друкарські – створення тиражних відбитків, відтворюючих оригінальні, оздоблення є завершальним процесом у ланцюгу виготовлення друкованої продукції. Наведені особливості технологій поліграфії обумовлюють формування цін на окремі поліграфічні процеси, значно впливають тим самим на склад витрат та величину собівартості поліграфічних робіт, а також на вибір методів калькулювання собівартості та ціни.

Для вітчизняних підприємств в бухгалтерському обліку витрат використовують класифікацію, яка пропонується у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [5]. Згідно з наведеним положенням до складу витрат при розрахунку виробничої собівартості продукції включаються: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати. Проте, незважаючи на загально визначені складові, кожна галузь має власні особливості, які відображаються в обліку підприємства. Так, до складу витрат поліграфічного підприємства на виробництво та реалізацію продукції відносять витрати на матеріали, покупні вироби та напівфабрикати, паливо та енергію, на оплату праці, амортизацію основних виробничих засобів, а також інші витрати, пов'язані з виконанням поліграфічних робіт, наданням виробничих послуг, виробництвом та реалізацією продукції та включених до собівартості.

При плануванні витрат на виробництво та реалізацію визначається величина витрат, необхідних для виконання обсягу робіт на кожному процесі поліграфічного виробництва по відношенню до кожної калькуляційної одиниці, а також для виконання всього обсягу робіт в цілому по підприємству.

Витрати, пов'язані з утриманням складських служб (підрозділів) поліграфічного підприємства рекомендовано виділяти зі складу транспортно-заготівельних витрат та відносити безпосередньо на загальновиробничі витрати[2].

Облік матеріалів, наданих замовниками для виконання робіт за договорами і які відповідно не належать поліграфічному підприємству, але перебувають у його розпорядженні, ведеться на забалансових рахунках в оцінці, визначеній договором.

На поліграфічних підприємствах прийнято формувати повну собівартість

поліграфічних робіт (продукції, послуг). При її розрахунку всі витрати, що включаються до собівартості, поділяють на прямі та непрямі. Прямі в момент їх виникнення можна безпосередньо віднести на об'єкт калькулювання – замовлення, вид поліграфічних робіт на підставі первинних документів. До них на поліграфічному підприємстві відносять витрати на основну заробітну плату виробничих працівників та витрати на основні матеріали (за затвердженими нормами та даними складського обліку).

При визначенні повної собівартості поліграфічних робіт та обліку незавершеного виробництва застосовується поділ на калькуляційні групи. Стаття «Матеріальні витрати» включає витрати на використані в процесі виробництва основні та допоміжні матеріали. Витрати на давальницький папір, картон, палітурні матеріали не включають в дану статтю (вони відображаються на забалансовому обліку) – включають тільки витрати, що відображені в обліку за продажними цінами при розрахунках з замовниками[3].

Наприклад, у ТОВ «Мастер Плейт», що є учасником ринку поліграфії, облік матеріалів ведеться на рахунку 20 (субрахунок 201 для основних матеріалів, 209 для обліку інших матеріалів), що в свою чергу кореспондує з рахунком 231 «Основне виробництво» для відображення витрат матеріалів на виробництво готової продукції. При передачі готової продукції з виробництва на склад рахунок 231 кореспондує з рахунком 26 «Готова продукція». Це не суперечить діючим нормативно-правовим актам.

Стаття «Заробітна плата основних виробничих робітників» включає основну заробітну плату виробничих працівників за роботи з виконання замовлень в набірних, друкарських, формних, оздоблювальних та інших цехах основного виробництва та виплати стимулюючого характеру.

Стаття «Втрати від браку» включає витрати на поліграфічні роботи, що відносяться до остаточно забракованої продукції, а також витрати на виправлення браку. В залежності від характеру дефектів, встановлених при технічному прийманні, брак поділяється на виправний та невиправний (остаточний).

Групування витрат по статтям калькуляції проводиться з урахуванням їх виробничо-технологічного призначення та місця виникнення[4,6].

Приклад калькуляції витрат на виробництво офсетної друкованої форми 1030*770 наведено в таблиці 1

Таблиця 1. – Калькуляція собівартості продукції ТОВ «Мастер Плейт» на прикладі офсетної друкованої форми 1030*770

Офсетна друкована форма (1030*770)(шт)		Собівартість од.	129,41
		Кількість випуску	367,000
		Фактична вартість випуску	47492,07
Витрати основного (допоміжного) виробництва	Кількість списаної сировини	Середня ціна списаної сировини	Сума витрат
Прямі матеріальні виробничі витрати крім зворотних відходів			41022,78

Сировина і матеріали (рах.201)			41022,78
Офсетні пластини 1030*770 (шт)	267,000	121,28	32381,33
Офсетні пластини 1030*790 (шт)	104,000	83,09	8641,45
Всього:			41022,78
Загальновиробничі витрати (рах. 91):			
Витрати на обслуговування виробничого процесу			2548,55
Амортизація основних засобів загальновиробничого призначення			673,64
Внески на соціальні заходи (загальновиробничі витрати)			502,35
Витрати на оплату праці (загальновиробничі витрати)			2312,90
Витрати на сервісне обслуговування обладнання			431,85
Всього:			6469,29

Таким чином, на формування виробничих витрат значно впливають наступні особливості поліграфічної промисловості: довгострокових характер освоєння капітальних вкладень, короткий виробничий цикл виготовлення продукції, чітка послідовність виробничих процесів, індивідуальні особливості кожного замовлення, наявність великої кількості замовлень, застосування різноманітних калькуляційних груп. Тож, ці особливості обумовлюють широке застосування позамовного методу обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції.

Для успішного управління та функціонування підприємства поліграфічної промисловості необхідно проводити облік та аналіз витрат з урахуванням всіх особливостей як галузі, так і окремого підприємства. Планування витрат допомагає досягти високого рівня прибутковості та дає можливість підприємству максимально ефективно використовувати свої можливості та потужності для отримання найкращого результату та скласти гідну конкуренцію іншим підприємствам видавничо-поліграфічного ринку.

Список використаної літератури:

1. Дурняк Б. В. Видавнича справа та поліграфічна діяльність в Україні [Текст]: моногр. / Б. В. Дурняк, А. М. Штангрет, О. В. Мельников, Я. М. Угрин. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2009. – 150 с.
2. Куцик П.О. Обліково-аналітична концепція управління загальновиробничими витратами підприємства: моногр. / Куцик П.О., Мазуренко О.М. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2014 – 288 с.
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Затверджені наказом Мінфіну України від 10.02. 2007 р. №2.
4. Партин Г.О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: Монографія./Г.О. Партин – К.: УБС НБУ, 2008. – 219 с.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» – Затверджено Наказом Міністерства фінансів України 31.12.99 N 318 зі змінами і доповненнями.
6. Управління затратами підприємства: Монографія./ Г. В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, Л.Ю. Хлап'юнов, Г.А. Макухін. – К.: Лібра, 2007. – 320с.